

Ο Απολλώνιος ο Τυανεύς (Δήμητρα Γκουτζιομήτρου, ΜTh)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

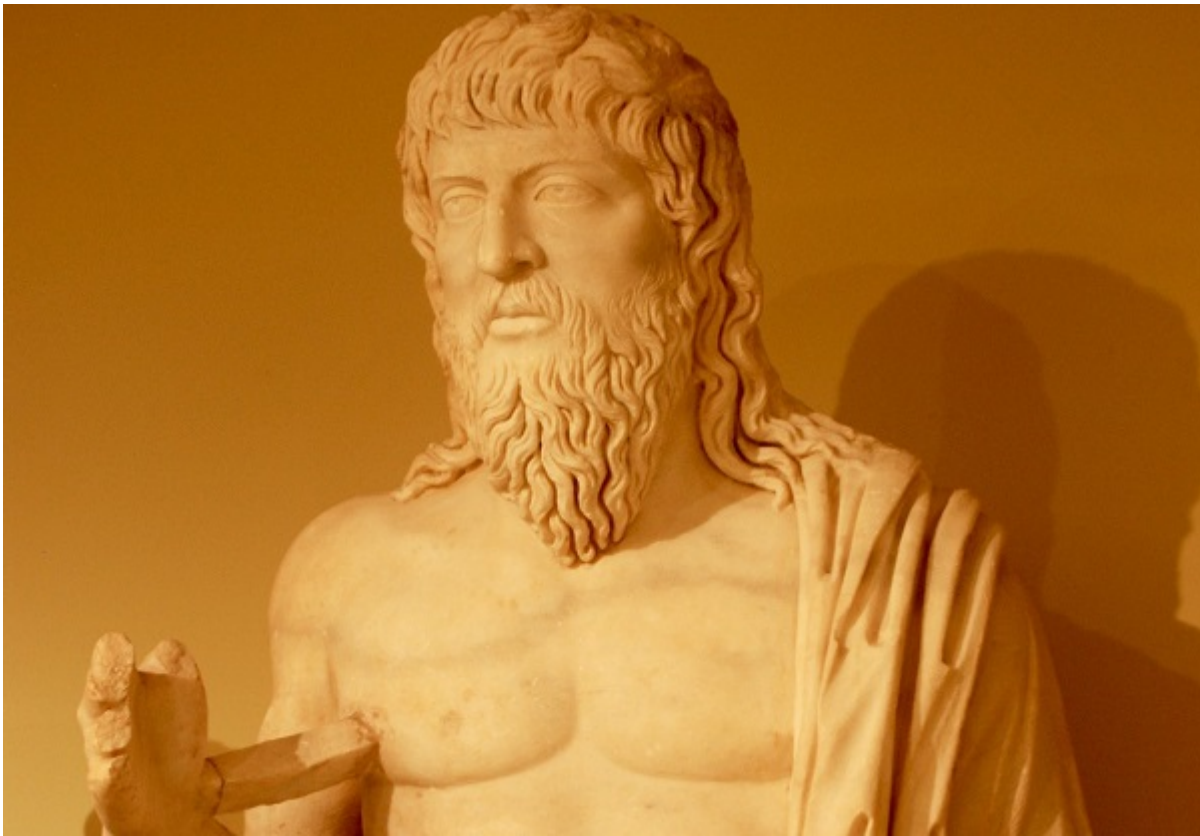

Ο Απολλώνιος Τυανεύς υπήρξε ένα πρόσωπο, το οποίο για αιώνες θεωρούνταν άλλοτε φανταστικό και άλλοτε πραγματικό, όπως επίσης αμφιλεγόμενο και αινιγματικό ως προς την σκέψη και τη δράση του, καθώς οι βιογράφοι της εποχής του και γενικότερα οι πηγές του 2ου αιώνα παρείχαν ελάχιστες πληροφορίες.

Την εποχή των μεγάλων διωγμών εναντίον του Χριστιανισμού και συγκεκριμένα μετά τον διωγμό του Σεπτιμίου Σεβήρου το έτος 210 μ.Χ., κυκλοφόρησε από τον Φιλόστρατο το έργο «Τα εις τον Τυανέα Απολλώνιον».

Ο σοφιστής Φιλόστρατος ο Λήμιος (170 – 249) πήρε εντολή από την Ιουλία Δόμνα Αυγούστα, συζύγου του Σεπτιμίου Σεβήρου και μητέρας του Καρακάλα (158 – 217), να καταγράψει τη ζωή του Απολλωνίου[1]. Η Ιουλία Δόμνα είχε γεννηθεί και μεγαλώσει στην πόλη Έμεσα της Συρίας, περιοχή που ο Απολλώνιος ήταν πολύ δημοφιλής. Ήταν κόρη ενός ιερέα του Βάαλ[2], και πιθανόν η φιλοσοφική νεοπυθαγόρειος σκέψη του Απολλωνίου σε συνδυασμό με την ευεργετική για τον

άνθρωπο μαγεία – ιατρική που ασκούσε, της κίνησε το ενδιαφέρον, αφού και η ίδια λάτρευε τον Ασκληπιό[3].

Σύμφωνα με τα όσα έγραψε ο Φιλόστρατος στο έργο του, ο Απολλώνιος γεννήθηκε μετά το 10 μ.Χ. στην πόλη Τύανα της Καππαδοκίας[4]. Ο συνονόματος πατέρας του καταγότανε από οικογένεια από τις πιο αρχαίες και πλούσιες της περιοχής[5]. Η περίοδος της κυοφορίας του και η γέννησή του συνοδεύονται από κάποιους θρύλους • σύμφωνα με αυτούς η μητέρα του πριν τον γεννήσει είδε σε όραμα τον ομηρικό Αιγύπτιο δαίμονα που άλλαζε μορφές «Πρωτέα», ο οποίος στην ερώτησή της τί θα γεννήσει της απάντησε: «Εμένα», «τον Πρωτέα τον Αιγύπτιο θεό»[6]. Η δε γέννησή του συνέβη σε ένα λιβάδι, στο οποίο η μητέρα του είχε πάει για να κόψει άνθη. Εκεί αφού αποκοιμήθηκε την περιτριγύρισαν κύκνοι που τραγουδούσαν και χόρευαν με ανοιχτές φτερούγες, και ξαφνιασμένη από το γεγονός έφερε στον κόσμο τον Απολλώνιο. Την ώρα εκείνη εμφανίστηκε ένας κεραυνός, ο οποίος δεν έπεσε στη γη, αλλά επέστρεψε στον ουρανό και εξαφανίστηκε[7]. Στο μέρος αυτό οι συμπολίτες του ανέγειραν ιερό και τον τιμούσαν ως θεό[8].

Μέχρι την ηλικία των δεκατεσσάρων ετών έλαβε την εγκύκλιο παιδεία από τον συνονόματο πατέρα του Απολλώνιο[9]. Είχε πολύ καλή μνήμη και γνώριζε την αττική διάλεκτο πολύ καλά, χωρίς ιδιωματισμούς. Ο πατέρας του, μετά την ηλικία των δεκατεσσάρων, τον οδήγησε στην Ταρσό της Κιλικίας, πνευματικό κέντρο της εποχής, με σκοπό να αναλάβει τη μόρφωσή του ο ρήτορας Ευθύδημος από τη

Φοινίκη[10]. Ο Απολλώνιος μετά από κάποιο διάστημα αισθάνθηκε ότι δεν συμβάδιζε με την ατμόσφαιρα της πόλης και ζήτησε από τον πατέρα του να πάει με τον δάσκαλό του στην πόλη Αιγές της Κιλικίας, όπου υπήρχε και ιερό του Ασκληπιού[11]. Από τις φιλοσοφικές Σχολές που υπήρχαν εκεί, προτίμησε αυτή των Πυθαγορείων, με δάσκαλο τον Εύξενο από την Ηράκλεια του Πόντου, ο οποίος ωστόσο δεν ήταν σπουδαίος δάσκαλος και δεν έπραττε αυτά που δίδασκε[12].

Ο Εύξενος, λαίμαργος όντας και με ροπή προς τις σαρκικές απολαύσεις, ζούσε περισσότερο με τον τρόπο των Επικουρείων, κι έτσι ο Απολλώνιος αποφάσισε να αφήσει τον δάσκαλο που είχε από τα δεκαέξι του χρόνια, χωρίς να σταματήσει ωστόσο να τον αγαπά, για να ζήσει με περισσότερη θέρμη σύμφωνα με τη διδασκαλία του Πυθαγόρα[13]. Ξεκίνησε καθαρμό του σώματος και τρεφόταν μόνο με ό,τι φύονταν από τη γη, απέφευγε το κρασί, ενώ περπατούσε ξυπόλητος, χωρίς ρούχα προερχόμενα από ζώα, άφησε τα μαλλιά του να μακρύνουν, και ζούσε μέσα στον ναό[14].

Απέκτησε μεγάλη φήμη, όταν ο ιερέας ομολόγησε ότι ο Ασκληπιός του είπε ότι θεραπεύει τους ασθενείς κατά την παρουσία του Απολλωνίου, και έρχονταν από την Κιλικία και τις γύρω από την Αιγές περιοχές για να τον γνωρίσουν[15]. Η παροιμιακή ερώτηση «που τρέχεις; ή μήπως να δεις τον έφηβο;» αναφέρεται στον Απολλώνιο, αφού σύμφωνα με τις διηγήσεις τού Μάξιμου από τις Αιγές μεταξύ άλλων θεράπευσε κάποιον Ασσύριο με τις συμβουλές του, εκδίωξε επίσης κάποιον ασεβή και άδικο από το ιερό, αν και έφερε πλούσια δώρα, και προφήτευσε για κάποιον κακό ότι θα συλληφθεί και ότι θα τον φονεύσουν όργανα της εξουσίας, όπως και έγινε[16].

(συνεχίζεται)

- [1] DZIELSKA, M., Απολλώνιος ο Τυανεύς στον μύθο και στην ιστορία, Αθήνα 2000, σελ.16
[2] ΒΑΑΛ: το όνομα αυτό αναφερόταν στους ειδωλολατρικούς θεούς των Φοινίκων, των Χαναναίων και των Τύριων και πιο συγκεκριμένα στον θεό του ηλίου που λατρευόταν στον ναό Βεθσεμές ή στον θεό της ευφορίας των Χαναναίων.
[3] DZIELSKA, M., ό.,π., σελ. 192-193
[4] ΚΙΤΡΙΝΙΑΡΗ, Κ., Απολλώνιος ο Τυανεύς, Αθήνα 1995, σελ. 9
[5] ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ Βίος Απολλωνίου Τυανέως, (μετάφραση Αλέξανδρου Φιλαδελφέως), Αθήνα 1975, σελ. 19
[6] ΚΙΤΡΙΝΙΑΡΗ, Κ., ό. π., σελ.9
[7] ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ, ό. π., σελ. 19
[8] ΚΙΤΡΙΝΙΑΡΗ, Κ., ό. π., σελ.10
[9] ΘΗΕ, τ. 2ος, Αθήνα 1962, σελ. 1127
[10] ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ, ό. π., σελ. 21

- [11] ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ, ό. π., σελ. 21**
- [12] ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ, ό. π., σελ. 23**
- [13] ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ, ό. π., σελ. 23**
- [14] ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ, ό. π., σελ. 23**
- [15] ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ, ό. π., σελ. 23**
- [16] ΚΙΤΡΙΝΙΑΡΗ, Κ., ό. π., σελ. 11**